

GEZOND OP KAMP

Maak goede afspraken over alcohol

Je wil geen domper op de kampvreugde door alcohol. Denk vooraf goed na over alcohol om problemen en discussies te vermijden. Op elk moment van het kamp moeten leid(st)ers in staat zijn om nuchtere beslissingen te nemen en stappen te ondernemen in noodgevallen.

1

Stel vooraf regels op voor alle leden én leiding.

2

Spreek af wat er gebeurt als men de regels overtreedt. Zorg dat iedereen weet wat de gevolgen zijn.

3

Spreek onderling af wie nuchter blijft.

4

Waar en wanneer mag er alcohol gedronken worden?

5

Controleer of alle afspraken nageleefd worden. Grijp tijdig in wanneer iemand over de schreef dreigt te gaan.

6

Spreek de persoon die over de schreef ging aan wanneer hij/zij terug nuchter is. Bespreek het voorval en pas de afgesproken straf toe.

7

Vergeet de wettelijke voorschriften niet! Geen alcohol onder de 16 jaar en geen sterke drank onder de 18 jaar.

Voor ieder standaardglas alcohol heeft je lichaam 1,5 uur nodig om dit te verwerken. Jezelf nuchter voelen is dus niet hetzelfde als nuchter zijn!

"Wij maken op kamp een beurtrol over wie wanneer nuchter is. Dit is altijd iemand met een rijbewijs, samen met iemand zonder rijbewijs. Zo is iedereen minstens 1x BOB op kamp."

NICOLAS

www.druglijn.be
www.drugsinbeweging.be

GEZOND OP KAMP

Werken aan een positieve mindset

Ook op kamp kan je werken aan het mentaal welbevinden van je leden. Want een kamp is toch veel toffer als iedereen zich goed in zijn vel voelt? Hoe start je met een positieve mindset aan je kamp? Alles begint met vriendschap tussen de leden (en leiding)!

1

Heb aandacht voor respect en vertrouwen en werk aan een goede groeps sfeer.

2

Maak afspraken over wat wel en niet kan. Zo weet iedereen waar de grenzen liggen.

3

Zorg voor variatie in activiteiten, zodat iedereen zijn/haar sterktes kan tonen en niemand uit de boot valt.

4

Geef zelf het goede voorbeeld. Let op met wat voor jou onschuldige plagerijen lijken.

5

Zorg dat je leden weten dat jij een aanspreekpunt bent voor wie zich niet goed in zijn/haar vel voelt.

"Om elkaar nog beter te leren kennen, spelen wij 'ik ben de enige die ...'. Zo vertelt iedereen iets over zichzelf. Wanneer je uniek bent in wat je vertelde, win je."

MAXIME

Praten helpt om je terug beter te voelen. Al gehoord van Warme William? Warme William wil emoties bespreekbaar maken. Hij zet jongeren aan om te praten over hun gevoelens en te luisteren naar wie het even moeilijk heeft.

Word zelf een Warme William voor je leden!

www.warmewilliam.be of download de app

GEZOND OP KAMP

Hoe blijf je mentaal fit?

Het leven is geen ponykamp. Soms zit het tegen en daar kan je niks aan doen. Maar er zijn een heleboel dingen waar je zelf wél wat aan kan doen.

**"Ik kan wel tegen een stootje. De zin 'What doesn't kill you makes you stronger' is op mijn lijf geschreven."
ELANA**

Tijdig de juiste hulp vinden en krijgen is belangrijk. Via de hulpwegwijskaartjes voor jongeren vind je een overzicht van organisaties die laagdrempelige psychologische hulp aanbieden. Je kan deze bestellen bij Logo Limburg.

- 16 jaar

Check www.noknok.be

Aan een goed gevoel kan je werken. Daarom heeft het NokNok-team coole activiteiten verzameld voor jeugdverenigingen.

+ 16 jaar

Kijk op www.geluksdriehoek.be

Je gelukkig voelen, wat is dat precies? Je ontdekt het in de geluksdriehoek. Op deze website vind je inspiratie over hoe je hier zelf mee aan de slag kunt. Met tips, oefeningen, filmpjes en verhalen van (bekende) Vlamingen.

Veerkracht is het vermogen om je aan te passen aan stress en tegenslag. Je 'veert' als het ware terug. Veerkracht kan je trainen of versterken.

www.noknok.be
www.geluksdriehoek.be

GEZOND OP KAMP

Wat te doen tijdens warme dagen?

Warm weer is leuk: buiten spelen, ijsjes eten, zwemmen ... Jammer genoeg brengen warme dagen ook heel wat gezondheidsrisico's met zich mee. Kwetsbare groepen zoals kinderen lijden bijvoorbeeld vaak onder een aanhoudende hitte. Houd daarom rekening met deze tips.

WEES VOORBEREID

- Zorg dat jij en je leden altijd voldoende water bij zich hebben.
- Volg de weersvoorspellingen. Pas eventueel je planning aan.
- Smeer leden op tijd en voldoende in als je de zon niet kan vermijden.

DRINK VOLDOENDE

- Laat je leden meer water drinken dan gewoonlijk. Ook als ze geen dorst hebben.
- Kleurt hun urine donker? Laat hen meer water drinken.
- Zorg voor waterrijke groenten en fruit, zoals watermeloen, komkommer, tomaten, ...

HOU JE KOEL

- Laat je leden een hoofddeksel en lichte kledij dragen.
- Zorg dat je leden zich kunnen verfrissen en speel buiten op koelere momenten.
- Voorzie activiteiten in de schaduw.

"Op kamp laten wij de leden drankkaarten knutselen. Eentje voor elke dag. Bij elk glas water krijgen ze een stempel. Zo houden we bij dat iedereen genoeg drinkt."

STEF

VERBLIJF JE IN EEN GEBOUW?

- Zet ramen en deuren open zolang het buiten koeler is dan binnen.
- Benut je zonnewerking maximaal.

Een hiteslag kan gevaarlijk zijn. Bel 112 indien nodig.

www.warmedagen.be
www.smeerweer.be

GEZOND OP KAMP

Maak goede afspraken over drugs

Het kamp kan ook de plaats zijn waar er geëxperimenteerd wordt met drugs, zowel door leden als leiding. Dit kan voor problemen zorgen. Informeer jezelf goed over de wetgeving en maak duidelijke afspraken.

1

Maak duidelijk dat cannabisbezit strafbaar is voor alle leeftijden.

2

Stel vooraf regels op voor alle leden én leiding.

3

Spreek af wat er gebeurt als men de regels overtreedt. Zorg dat iedereen weet wat de gevolgen zijn.

4

Spreek de persoon die over de schreef ging aan wanneer de drug uitgewerkt is. Bespreek het voorval en pas de vooraf afgesproken straf toe.

5

Je kan gevonden drugs best vernietigen, anders ben je zelf in het bezit en dus strafbaar.

"Als één van onze leden drugs zou gebruiken op kamp, zal de hoofdleiding de ouder(s) op de hoogte brengen. Het kind wordt dan naar huis gestuurd."

THAÏSA

In het verkeer is er een nultolerantie wat drugs betreft!

www.druglijn.be
www.drugsinbeweging.be

GEZOND OP KAMP

Controleer op teken

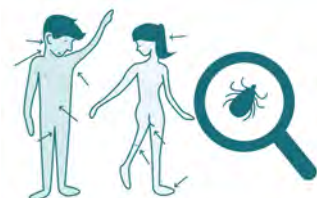

Van een tekenbeet kan je ziek worden. Heb je genoten van een leuke kampdag buiten? Wees niet gek ... doe dezelfde dag nog de tekencheck!

1

CONTROLEER
jezelf en je leden
elke dag op kamp.

Zorg ervoor dat je leden zich controleren van kop tot teen, want een teek is erg klein en zoekt vaak een warm plekje.

"Wij geven na het kamp een papier aan de ouders mee waarop staat op welke plaats en wanneer hun kind een tekenbeet opliep."

YANNICK

2

Heeft iemand een tekenbeet?
VERWIJDER
de teek met een tekenverwijderaar.

DO'S

- Trek de teek er rustig in één beweging uit bij het hoofd

DON'TS

- Knijp de teek niet plat
- Smeer niets op de teek
- Verbrand de teek niet
- Draai niet aan de teek

3

Noteer de datum en plaats van de tekenbeet en volg de **SYMPTOMEN** op.

OPLETTEN VOOR:
! Een **RODE VLEK** rond de plaats van de beet die groter wordt.
! Symptomen die lijken op griep (koorts met spieren- en/of gewrichtspijn).

Breng de ouders op de hoogte. Zij moeten de mogelijke symptomen **EEN MAAND LANG** opvolgen en indien nodig naar de huisarts gaan.

Meer lezen of materialen bestellen:
www.tekenbeten.be

GEZOND OP KAMP

Hoe ga je om met moeilijke eters?

Wat doe je als iemand je komt vertellen dat hij/zij iets niet lust? Verplicht je hem/haar het bord helemaal leeg te eten? Of is één hapje proeven voldoende? Hier volgen enkele do's en don'ts in de omgang met moeilijke eters.

✓ Geef het goede voorbeeld. Kinderen kijken naar hun leiding op en nemen zelfs hun gedrag over.

Negeer al te veel show, zure gezichten, gepruts of ander gedrag waaraan je je kan ergeren.

Proeven is de boodschap. Maar geef het lid de vrijheid het geproefde discreet uit de mond te nemen als de smaak hem/haar niet bevalt.

"Op kamp experimenteren wij tijdens de beleefdag met voedsel. Er wordt voeding betrokken in alle spelletjes die wij spelen met de leden."

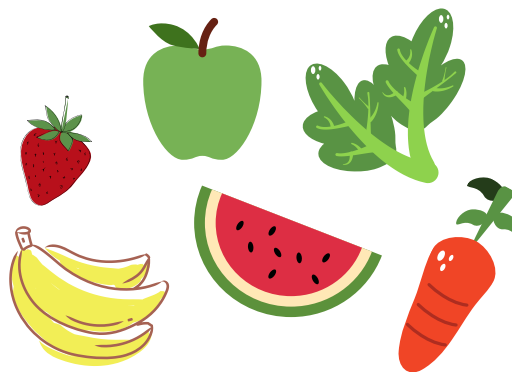
✗ Eten onder dwang heeft geen zin. De kans is dan groot dat de afkeer voor het voedingsmiddel later terugkomt.

Geef geen alternatief voor de maaltijd. Hij/zij hongert zich heus niet uit door één maaltijd minder te eten.

Belonen kan een laatste duwtje in de rug zijn om iets te proeven. Helaas verandert dit weinig aan het feit dat hij/zij het voedingsmiddel ook lekker vindt.

💡 Maak bij moeilijke eters vooraf enkele afspraken met de ouders. Zo weet je hoe je zo'n situatie het best aanpakt.

GINA

De Proefkampioen of De Lekkerbekjes spelen op kamp? www.logolimborg.be

✓ Wil je de leden elkaars favoriete gerechten en eettips laten delen? Met het Smulvriendenboekje kan dit!
www.nice-info.be

GEZOND OP KAMP

Veilige maaltijden koken

Een voedselvergiftiging kan een heel kamp op zijn kop zetten. Hoe voorkom je het? Maak gebruik van deze tips om je maaltijden veilig te bereiden.

EIGEN HYGIËNE

- Was je handen voordat je voedsel aanraakt.
- Doe lange haren samen.
- Zorg dat je nagels kort en zuiver zijn.
- Bedek wonden op je onderarmen met een waterafstotende pleister.

KEUKENMATERIAAL

- Vervang keukenschorten om de dag, vaatdoeken iedere dag en keukenhanddoeken na ieder gebruik.
- Was alle materialen af na contact met rauw voedsel om kruisbesmetting te voorkomen.

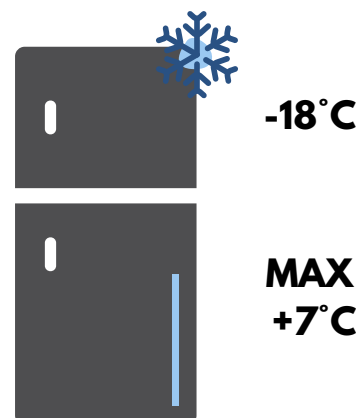
BEREIDING

- Bak vlees totdat de kern verhit is tot 70°C.
- Was fruit en groenten voordat je ermee aan de slag gaat.
- Voedselresten mogen maximaal 2 dagen bewaard worden. Restjes gooi je best meteen weg.

"Wanneer één van onze kookouders op kamp ziek is, wordt hij/zij meteen verbannen uit de keuken. We willen dan voorkomen dat iedereen ziek wordt."

ARNE

Een voedselvergiftiging is een ongeluk en is dus verzekerd. Neem steeds een ongevallenverklaring mee als je een huisarts raadpleegt.

✓ Gezonde recepten
www.zekergezond.be

✓ Alles over de voedingsdriehoek
www.gezondleven.be

GEZOND OP KAMP

Ga verstandig om met tabak

Mogelijk zitten er in de oudste groepen of bij de leiding een aantal rokers. Omdat jongeren naar jullie opkijken, is het van belang om het goede voorbeeld te geven. Lees de tips.

Houd rekening met de wettelijke voorschriften! Onder de 18 jaar mag je geen tabaksproducten

1

kopen.

Respecteer het huisreglement van de kampplaats wat roken betreft.

2

Vergeet de elektronische sigaret niet! Deze valt onder dezelfde afspraken als een sigaret.

3

"De rokende leiding besluit enkel te gaan roken tijdens afwasmomenten. Het is enkel toegestaan te roken achter de vergadertent, omdat hier geen leden mogen komen. Peuken worden verzameld in een emmer zand."

Spreek met de rokende leden en/of leiding af niet te roken tijdens het kamp.

4

Is niet roken niet haalbaar? Spreek een tijdstip en locatie af waar gerookt mag worden.

5

Rook steeds op een plek uit het zicht van niet-rokers.

6

Tabak is de op twee na meest verslavende drug. Het is verslavender dan cocaïne of cannabis.

JASMIEN

www.generatierookvrij.be
www.watwat.be

GEZOND OP KAMP

Reuzenberenklauw, extra gevaarlijk in de zon

Reuzenberenklauw HERKENNEN

- Witte bloemschermen tot 50 cm
- 2 tot 5 meter hoog
- Scherp ingesneden blad
- Holle stengel met rood paarse vlekken en stekelige haren

VOORZORG

- Verken het terrein
- Meld steeds Reuzenberenklauw
- Contact met sap vermijden
- Niet spelen met stengels

Tip: gebruik een app
vb. Plannet
of Obsidentify

GEZOND OP KAMP

Reuzenberenklauw, extra gevaarlijk in de zon

"Sinds ik de foto's zag van de wonden van Reuzenberenklauw, gebruiken we de app Plantnet om ons kampterrein te verkennen"

ANKE

EHBO

- Was sap af met water en zeep of dek de plek af als je geen water hebt
- Sap in de ogen: overvloedig spoelen met water
- Sap in de mond: niet laten braken en het antigifcentrum bellen of 112
- Steeds dokter contacteren bij wonden, sap in de ogen en de mond

GEVOLGEN

- Na blootstelling aan de zon
- < 24h : rode jeukende vlekken
- 24u-2w: zwellingen en blaren cfr brandwonden
- 2w-jaren: traag genezende wonden en pigmentverandering

✓ Antigifcentrum: 070 245 245

GEZOND OP KAMP

Eikenprocessierups, gevaar in een brandhaar

"Deze harige rupsen verblijven in of onder eikenbomen. Maar het zijn hun haren die kunnen zorgen voor jeuk en gezondheidsproblemen."

XANDER

HERKENNEN

- Langharige rupsen in eikenbomen
- Vooral overlast mei-juni: vervellen van brandharen
- ! Oude nesten met brandharen kunnen ook nog overlast geven

VOORZORG

- Verken het terrein
- Meld steeds nesten
- Speel of zit niet op de grond in de buurt van nesten
- Raak zeker geen rupsen of nesten aan

GEZOND OP KAMP

Eikenprocessierups, gevaar in een brandhaar

**"Na een kamp
vol jeuk en
bultjes, kijken we
steeds onze
kampplek na op
nesten van
eikenprocessie-
rupsen."**

BERND

GEVOLGEN

- Jeukende huiduitslag
- Irritatie bovenste luchtwegen, zwelling keel
- Geïrriteerde rode ogen
- ! uitzonderlijke hevige reactie: duizeligheid, braken, koorts

EHBO

- Niet krabben of in de ogen wrijven
- Huid en ogen spoelen
- Brandharen verwijderen door de huid te strippen met plakband

- ✓ Kledij met brandharen was je op hoge temperatuur of houd je steeds apart en afgesloten. Meld dit ook steeds aan de ouders

GEZOND OP KAMP

Zware metalen in de grond?

Op kamp in **de Noorderkempen** (regio Balen, Hamont-Achel, Lommel, Mol of Pelt)?

In de Noorderkempen stooten zinkfabrieken vroeger **cadmium** uit. Dit zware metaal kwam zo in de bodem en het grondwater terecht. Door rekening te houden met **enkele tips** kan je blootstelling aan cadmium beperken.

“Ik was altijd mijn handen vóór het eten.”

BINNEN

- **Handen wassen.** Laat kinderen steeds hun handen wassen na het buiten spelen en vóór het eten.
- **Voeten vegen.** Laat kinderen hun voeten vegen voor ze het gebouw of de tent binnenstappen.
- **Was speelgoed.** Was speelmateriaal af met water nadat je er buiten in het zand mee hebt gespeeld.

BUITEN

- **Gebruik geen put-/grondwater.** Gebruik leidingwater om zwembadjes of waterpistolen te vullen.
- **Spoel verharde oppervlakken.** Verharde oppervlakken waarop kinderen spelen worden bij droog weer best geregeld gespoeld met leidingwater.
- **Speel bij voorkeur op begroeide terreinen.** Laat kinderen spelen op begroeide terreinen en grasvelden in plaats van op blootliggende grond. Als er toch gespeeld wordt in het zand, was nadien dan de handen.

www.cadmiumwebtool.be

GEZOND OP KAMP

Eerste Hulp Bij Tandongevallen

We staan er niet altijd bij stil, maar ook een tandongeval is snel gebeurd. Spoedig reageren is hierbij essentieel. Check hieronder wat je best doet, en wat net niet.

BLIJVEND GEBIT

Tand is verplaatst:

- Probeer de tand met zachte druk weer op zijn plaats te krijgen.
- Ga dezelfde dag naar de tandarts.

Tand is gebroken:

- Indien je het gebroken stukje vindt, neem je dit mee naar de tandarts.
- Ga dezelfde dag naar de tandarts.

Tand is eruit geslagen:

- Neem de tand bij de kroon vast. Nooit bij de wortel.
- Spoel kort af in water of melk bij zichtbaar vuil.
- Bewaar de tand in een potje met melk. Zeker niet droog bewaren! OF plaats de tand DIRECT terug in de holte en bijt dicht op een zuivere katoenen zakdoek.
- Ga onmiddellijk naar de dichtstbijzijnde tandarts. Elke minuut telt!

"Het nummer van de tandarts van wacht hebben we altijd in onze gsm staan. Het is al eens gebeurd dat we deze nodig hadden na een spel in het bos"

MELKGEBIT

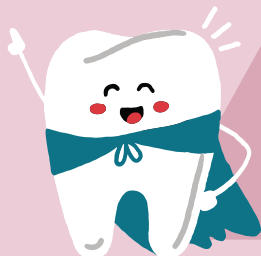
Tand is verplaatst, gebroken of uitgeslagen:

- Ga dezelfde dag naar de tandarts.
- Probeer de melktand niet zelf terug te duwen. Dit kan de onderliggende blijvende tand beschadigen.

Anke

WAT TE DOEN BIJ EEN VAL OF STOOT?

- **Blijf kalm:** de meeste tanden kunnen gered worden.
- **Ga op controle bij de tandarts:** ook als er geen zichtbare schade is.

Wachtdienst tandarts: 0903 39969

Weekends en feestdagen: van 9.00 tot 18.00 uur.